

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület,
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
és az Evangélikus–Lutheránus Egyház
hivatalos lapja

Száztizenharmadik évfolyam
2020. január–február

1

Református Szemle

Alapítás: 1907

Kéthavonta megjelenő teológiai tudományos folyóirat
Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

FŐSZERKESZTŐ

Dr. ADORJÁNI ZOLTÁN

e-mail: adorjani@proteo.hu, tel.: 0744-989-052

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. Dr. h. c. BUZOGÁNY DEZSŐ

e-mail: buzogany@proteo.hu, tel.: 0744-254-208

MUNKATÁRSÁK

Dr. Balogh Csaba

Dr. Dr. h. c. Geréb Zsolt

Dr. Kolumbán Vilmos József

Drd. Benkő Tímea

Dr. Molnár János

Dr. Pásztori-Kupán István

Dr. Visky S. Béla

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

THEOLOGIA BIBLICA

Dr. Marjovszky Tibor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA PRACTICA

Dr. Fekete Károly (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Fekete Csaba (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Dr. Dr. h. c. Szűcs Ferenc (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi
Kara – HU)

Dr. Dr. h. c. Fazakas Sándor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

HISTORIA ECCLESIAE

Dr. Dienes Dénes (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

Dr. Ferenc Postma (Vrije Universiteit Amsterdam – NL)

ISSN 0254-4458

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.

Telefon: 0264-592-453

Bankszámla: BCR Cluj – RO66RNCB0106026604570001

Megrendelés: e-mail: iratterjesztes@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg, és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

Református Szemle

2020. JANUÁR–FEBRUÁR
1. SZÁM
CXIII. ÉVFOLYAM

THEOLOGIA BIBLICA

Herczeg Pál: *A keresztelés A kolosséiakhoz írt levélben (2,8–15)* 5

THEOLOGIA PRACTICA

Orosz Otília Valéria: *Az 1837-es kolozsvári énekeskönyv*..... 14

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Kulcsár Árpád: *Élő hit, élő misszió*..... 32

HISTORIA ECCLESIAE

Buzogány Dezső: *A humanizmus az igei tudomány szolgálatában (I.)*..... 53

VARIA

Bibliopolium

Enyedi Pál: *Sipos Dávid: Orgonáknak zengései. A történelmi dési, széki és görényi református egyházmegyéék orgonái* 63

Rezi Elek: *Fazakas Sándor – Kovács Krisztián (szerk.): Vallás és politika. Teológiai reflexiók egy komplex kapcsolat múltjáról és jelenéről*..... 73

Bányai László: *Nagy Mihály Zoltán – Denisa Bodeanu: (Le)hallgatásra ítélve. Márton Áron püspök lehallgatási jegyzőkönyvei (1957–1960)*..... 75

Málnási Ferenc: *Székegy József: Hívás a hivatal árnyékában. Az igebirdetés helye az erdélyi magyar református lelképásztori hivatásképzés alakulásában. Igebirdetői önképünk és öntudatunk változása az 1990–2014 közötti időszakban* 79

Novum

Balogh Csaba: *Septuaginta-konferencia a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben* 83

Doktori címet szerzett Máthé-Farkas Zoltán 85
Máthé-Farkas Zoltán: *A permetafora-modell alkalmazása az ószövetségi exegézisben. Jóbi szabadítás-metaforák kontextuális elemzése Walter Brueggemann hermeneutikai megközelítése nyomán. Összefoglalás*..... 85

Balla Ibolya: *Opponensi bírálat Máthé-Farkas Zoltán A permetafora-modell alkalmazása az ószövetségi exegézisben. Jóbi szabadítás-metaforák kontextuális elemzése Walter Brueggemann hermeneutikai megközelítése nyomán című doktori értekezéséhez*..... 92

Reformed Review – Reformierte Rundschau – Revue Réformée

THEOLOGIA BIBLICA

- Pál Herczeg: *Baptism in the Letter to the Colossians (2:8–15) / Die Taufe in dem Brief an die Kolosser (2,8–15) / Le baptême dans L'épître aux Colossiens (2,8–15)*..... 5

THEOLOGIA PRACTICA

- Otília Valéria Orosz: *The Hymnbook of 1837 from Kolozsvár / Das Klausenburger Gesangbuch 1837 / Collection de cantiques ecclésiale, édité à Kolozsvár (Cluj) en 1837*..... 14

THEOLOGIA SYSTEMATICA

- Árpád Kulcsár: *Living Faith, Living Mission / Lebendiger Glaube, lebende Mission / Foi vivante, activité missionnaire engagée*..... 32

HISTORIA ECCLESIAE

- Dezso Buzogány: *Humanism in the Service of Theology (I.) / Der Humanismus im Dienst der Wissenschaft vom Wort Gottes (I.) / L'humanisme au service de la vraie science (I.)*..... 53

VARIA

Bibliopolium

- Pál Enyedi: *Review of Dávid Sipos: The Organs of the Historical Reformed Dioceses of Dej, Sic, Gurghiu / Dávid Sipos: Die Geschichte der Orgeln aus den historischen reformierten Diözesen Dej, Sic und Gurghiu / Dávid Sipos: Orgues dans les diocèses réformées d'autrefois de Dej, Sic et Gurghiu*..... 63

- Elek Rezi: *Review of Sándor Fazakas – Krisztián Kovács (eds): Religion and Politics. Theological Reflections on the Past and Present of a Complex Relationship / Sándor Fazakas – Krisztián Kovács (hrsg.): Religion und Politik. Theologische Reflexionen über Vergangenheit und Gegenwart einer komplexen Verbindung / Fazakas Sándor – Krisztián Kovács (ed.): Réflexions théologiques sur une relation complexe dans le passé comme aujourd'hui*..... 73

- László Bánya: *Review of Mihály Zoltán Nagy – Denisa Bodeanu: Condemned to Silence / Interception. The Interception Protocols of the Roman Catholic Bishop, Aron Márton / Mihály Zoltán Nagy – Denisa Bodeanu: Zum Abbröckeln und Schweigen verurteilt. Die Protokolle des Abbröckelns Bischofs Aron Márton (1957–1960) / Mihály Zoltán Nagy – Denisa Bodeanu: Condamné quelqu'un de se taire et d'être sujet d'espionnage. Les comptes rendus au sujet de la surveillance et de l'espionnage de l'évêque Aron Márton (1957–1960)*..... 75

- Ferenc Málnási: *József Székely: Calling in the Shadow of Office... Alterations in the Self-reflection and Consciousness of Reformed Ministers in the Period 1990–2014 / József Székely: Beruf im Schatten des Amtes... Der Wandel unseres Prediger-Selbstbildes und Selbstbewusstseins in der Zeitspanne 1990–2014 / József Székely: La vocation à l'ombre de l'office... La métamorphose de l'image de soi comme prédicateur dans la période 1990–2014*..... 79

Novum

- Csaba Balogh: *Conference on the Septuagint in the Protestant Theological Institute of Cluj-Napoca / Septuaginta-Konferenz im Protestantisch-Theologischen Institut zu Klausenburg / Conférence sur la Septante à l'Institut Protestant de Théologie de Cluj*..... 83

- Zoltán Máthé-Farkas: *has Obtained his PhD / Dokortitel für Zoltán Máthé-Farkas / Titre de docteur en théologie accordé à Zoltán Máthé-Farkas*..... 85

- Zoltán Máthé-Farkas: *Applying the Trial Metaphor in the Exegesis of the Old Testament. Contextual Analysis of the Joban Deliverance-metaphors following Walter Brueggemann's Hermeneutical Model. Summary / Anwendung des gerichtsmetaphorischen Modells in der alttestamentlichen Exegese. Kontextuelle Analyse der biblischen Befreiungsmetaphern aufgrund der hermeneutischen Annäherung von Walter Brueggemann. Zusammenfassung. Le modèle de la métaphore du procès appliqué dans l'exégèse vétérotestamentaire. Métaphores de libération du livre du Job dans l'interprétation herméneutique contextuelle de Walter Brueggemann. Résumé*..... 85

- Ibolya Balla: *Opponent Criticism to the PhD Dissertation Zoltán Máthé-Farkas Applying the Trial Metaphor in the Exegesis of the Old Testament. Contextual Analysis of the Joban Deliverance-metaphors after Walter Brueggemann's hermeneutical model / Opponente Beurteilung der Dissertation von Zoltán Máthé-Farkas mit dem Titel: Anwendung des gerichtsmetaphorischen Modells in der alttestamentlichen Exegese. Kontextuelle Analyse der biblischen Befreiungsmetaphern aufgrund der hermeneutischen Annäherung von Walter Brueggemann / Rapport de thèse de doctorat pour le travail intitulé »Le modèle de la métaphore du procès appliqué dans l'exégèse vétérotestamentaire. Métaphores de libération du livre du Job dans l'interprétation herméneutique contextuelle de Walter Brueggemann«*..... 92